

tur, jf. herved Oliver Talevski m.fl., Undersøgelseskommissioner, Embedsmandsansvaret & Folketingets Rolle (2002), side 29 ff.

Efter Justitsministeriets opfattelse må det imidlertid give anledning til betydelig tvivl, om den angivelse af kommissoriet, som der lægges op til i udkastet – og som i meget vidt omfang vil indebære, at det overlades til kommissionen selv at bestemme, hvad der skal undersøges – er i overensstemmelse med den nævnte bestemmelse. Justitsministeriet finder derfor, at der i givet fald måtte foretages en nøjere angivelse af undersøgelseskommissionens opgave.

4.3. Vidnepligt for kommissionen.

Der lægges efter udkastet til flertalsberetning »afgørende vægt på, at enhver skal være forpligtet til at under vidneansvar afgive forklaring for undersøgelseskommissionen som vidne, når kommissionen anmoder om det.«

Efter § 11 i lov om undersøgelseskommissioner gælder med hensyn til kommissioner, hvor en dommer er formand, at enhver som udgangspunkt er forpligtet til at afgive forklaring for kommissionen som vidne.

Efter lovens § 12 er der imidlertid en række undtagelser til denne hovedregel. Bl.a. gælder pligten til at afgive forklaring som vidne ikke i det omfang, der må antages at foreligge mulighed for strafansvar eller disciplinært ansvar mv. i anledning af de forhold, som undersøgelsen omfatter, jf. stk. 1. Efter stk. 3 gælder endvidere som udgangspunkt de undtagelser fra vidnepligten, der fremgår af reglerne i retsplejelovens kapitel 18.

Spørgsmålet om vidnepligt over for undersøgelseskommissioner, der ikke har en dommer som medlem, er reguleret i lovens §§ 18-20. Af § 19, stk. 2, fremgår, at de nævnte bestemmelser i §§ 11-12 finder tilsvarende anvendelse.

Det følger af det anførte, at det ikke ved nedsættelse af en undersøgelseskommission vil kunne opnås, at enhver kan pålægges at afgive forklaring for kommissionen om de forhold, der skal undersøges. Vidnepligten vil således kun gælde med de ovenfor anførte væsentlige begrænsninger, jf. herom nærmere Oliver Talevski m.fl., a.st., side 121 ff.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 27 og 28.

4.4. Vanskeliggørelse af statsadvokatens efterforskning.

I udkastet til flertalsberetning anføres, at det er afgørende, at arbejdet i kommissionen tilrettelægges således, at det »ikke kommer på tværs af Bagmandspoliets efterforskning«, og at man går »ud fra, at justitsministeren ved udarbejdelse af kommissoriet og nedsættelse af undersøgelseskommissionen sikrer, at disse hensyn tages.«

Hertil skal Justitsministeriet bemærke, at en sideløbende kommissionsundersøgelse af de forhold, som statsadvokaten efterforsker, må antages at være egnet til i væsentlig grad at kunne påvirke og vanskeliggøre statsadvokatens virksomhed. Det skyldes bl.a., at de berørte personer og deres bisiddere i givet fald sideløbende skal overveje og tilrettelægge førelsen af en meget omfattende sag over for to forskellige instanser.

Sådanne forhold vil efter Justitsministeriets umiddelbare opfattelse kun i begrænset omfang kunne afhjælpes ved den nærmere praktiske tilrettelæggelse af kommissionens undersøgelse.

Justitsministeriet har – under hensyn til den frist, der er fastsat for besvarelsen af udvalgets spørgsmål – ikke indhentet en udtalelse fra statsadvokaten om den nævnte problemstilling. Såfremt et flertal fastholder den ordning, som der lægges op til i udkastet, er det imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at det bør overvejes at give statsadvokaten lejlighed til nærmere at vurdere og kommentere spørgsmålet.

4.5. Nærmere om forholdet mellem en kommissionsundersøgelse og en eventuel straffesag ved domstolene.

4.5.1. Afgrænsning af problemstillingen.

Som anført under pkt. 2 er det i besvarelsen af spørgsmål nr. 25, 31 og 34 lagt til grund, at en undersøgelseskommission i givet fald ikke skal undersøge forhold, der indgår i den efterforskning, som Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i øjeblikket gennemfører (og dermed i en eventuel efterfølgende straffesag ved domstolene).

Besvarelsen bygger således på denne forudsætning.

Det fremgår af det foreliggende udkast til flertalsberetning, at den nævnte forudsætning ikke er korrekt, idet kommissionen tværtimod netop forudsættes bl.a. at undersøge de samme for-